

Pedagogų profesinis augimas įtraukiojo švietimo aspektu

1 etapo galutinė apibendrinta ataskaita

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

PEDAGOGŲ PROFESINIS AUGIMAS ĮTRAUKIOJO ŠVIETIMO ASPEKTU

1 etapo galutinė apibendrinta ataskaita

TPL4I

Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo plėtros agentūra (toliau – Agentūra) yra nepriklausoma ir savarankiška organizacija. Agentūrą bendrai finansuoja valstybių narių švietimo ministerijos ir Europos Komisija, teikdama dotaciją Europos Sąjungos (ES) švietimo programų veiklai.

Bendrai finansuojama
pagal Europos Sąjungos
programą „Erasmus+“

Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nereiškia pritarimo jo turiniui, kuriame pateikiama autorių nuomonė, todėl Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už informaciją panaudotą šiame leidinyje.

Bet kurio asmens nuomonė, pateikta šiame dokumente, nebūtinai atitinka oficialiąją Agentūros, jos valstybių narių ar Europos Komisijos nuomonę.

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2020

Redaktoriai: Annet De Vroey, Simoni Symeonidou ir Amélie Lecheval

Šis leidinys yra atvirosios prieigos informacijos šaltinis. Tai reiškia, kad jūs galite laisvai jį pasiekti, naudoti ir platinti, atitinkamai atsiskaitydami Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo plėtros agentūrai. Daugiau informacijos ieškokite agentūros atvirosios prieigos politikoje adresu www.european-agency.org/open-access-policy.

Šį leidinį galite cituoti taip: Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo plėtros agentūra, 2020 m. *Pedagogų profesinis augimas įtraukiojo švietimo aspektu: 1 etapo galutinė apibendrinta ataskaita*. (red. A. De Vroey, S. Symeonidou ir A. Lecheval). Odensė, Danija

Šiam kūriniui suteikta „Creative Commons“ priskyrimo, nekomercinio naudojimo, be jokių išvestinių kūrinių 4.0 tarptautinė licencija. Negalite modifikuoti ar versti šio leidinio be Agentūros leidimo.

Siekiant užtikrinti didesnę prieinamumą, ši ataskaita pateikiama 25 kalbomis ir elektronine forma Agentūros interneto svetainėje www.european-agency.org

Tai originalaus teksto anglų kalba vertimas. Jei kyla abejonių dėl informacijos vertime tikslumo, žr. originalų tekstą anglų kalba.

ISBN: 978-87-7110-922-1 (elektroninis dokumentas)

Sekretoriatas

Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Tel. +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Biuras Briuselyje

Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Tel. +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

Turinys

Įvadas	5
Esminiai TPL įtraukiojo švietimo aspektu politikos elementai	6
Tendencijos ir pagrindinės problemos nacionalinėje / regioninėje TPL įtraukiojo švietimo aspektu politikoje	8
TPL įtraukiojo ugdymo aspektu vaidmuo įtraukiojo ugdymo sistemose	10
Inkliuzinio švietimo mokytojo profilis TPL nepertraukiamumui užtikrinti	11
Baigiamosios pastabos	12
Projekto rezultatai	13
Naudota literatūra	15

Įvadas

Dar niekada nebuvo tokios skirtingų besimokančiųjų grupių gausos, todėl vis plačiau pripažįstama, kad šioje srityje pagrindinis vaidmuo tenka pedagogams ir kad labai svarbus jų profesinis mokymasis įtraukiojo švietimo aspektu. Mokytojai, tyrėjai ir politikos formuotojai vietos, regioniniu, nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmenimis vis dažniau diskutuoja apie pedagogų profesinio augimo (TPL) galimybių tęstinumą, kad visi mokytojai ir kitas personalas gebėtų įtraukti visus besimokančiuosius.

Norint sukurti įtraukiojo ugdymo sistemą svarbu sukurti TPL įtraukiojo ugdymo aspektu politiką. Įtraukusis ugdymas užtikrina, kad „visų amžiaus grupių besimokantiejiems, jų draugams bei bendraamžiams jų bendruomenėje būtų suteiktos prasmingos, labai kokybiško švietimo galimybės“ (Europos agentūra, 2015 m., 1 psl.). TPL įtraukiojo ugdymo aspektu yra neatsiejama įtraukiojo ugdymo sistemų kūrimo dalis.

Projektas „**Pedagogų profesinis augimas įtraukiojo švietimo aspektu**“ (TPL4I) orientuotas į visas politikos kryptis, turinčias įtakos TPL įtraukiojo ugdymo aspektu. Pirmojo TPL4I etapo tikslas buvo nustatyti esminius politikos elementus, užtikrinančius, kad visi pedagogai kiekviename savo karjeros etape būtų pasirengę įtraukiamam ugdymui. Antrame etape bus akcentuojamas vienas elementas ir jis bus susietas su kitais Europos specialiojo ir inkliuzinio ugdymo plėtros agentūros (toliau – Agentūra) projektais. Šioje ataskaitoje apibendrinti TPL4I pirmojo etapo rezultatai.

Pirma, joje išdėstomi TPL įtraukiojo švietimo aspektu politikos pagrindai. Remdamasi tarptautinės politikos ir tyrimų **literatūros apžvalga** (Europos agentūra, 2019a), TPL4I komanda sukūrė **politikos sąvėgų įvertinimo priemonę** (Europos agentūra, 2019b). Šia priemone siekiama padėti politikos formuotojams užfiksuoti ir įvertinti nacionalinę / regioninę TPL įtraukiojo švietimo aspektu politiką trijose srityse:

- politikos vizija ir pagrindiniai principai;
- pagalbos tikslai ir nepertraukiamumas;
- gebėjimų stiprinimas, finansavimas ir stebėseną.

Antra, šioje ataskaitoje aprašomos pagrindinės problemos, nustatytos 26 Europos šalyse pagal tam tikrus politikos elementus. Iš visų išvadų apibendrinimo (Europos agentūra, 2020b) matyti pagrindiniai politikos formuotojų ir TPL įtraukiojo švietimo aspektu paslaugų teikėjų iššūkių.

Trečia, ataskaitoje išvados susietos su ankstesniu Agentūros darbu, įtraukiant jį į visapusišką sisteminį požiūrį.

Galiausiai joje siūloma plačiau naudoti *inkliuzinio švietimo mokytojo profilį* (Europos agentūra, 2012). TPL4I antruoju etapu jis bus nagrinėjamas toliau.

Esminiai TPL įtraukiojo švietimo aspektu politikos elementai

Tyrimų ir tarptautinio bei Europos lygio politikos dokumentuose nurodomos pagrindinės TPL politikos, kuria siekiama palaikyti teisingumą ir įtrauktį, problemos (Europos agentūra, 2019a). Ypatingą dėmesį reikia atkreipti į **visų mokytojų** susirūpinimą dėl įtraukiosios praktikos.

TPL nepertraukiamumas reiškia mokymosi galimybes nuo pat pradinio pedagoginio išsilavinimo iki supažindinimo, nuolatinio profesinio tobulėjimo ir pedagogų profesinio mokymosi. TPL įtraukiojo ugdymo aspektu nepertraukiamumą sudaro ir specialistai bei padėjėjai, dirbantys su mokytojais įtraukiojo ugdymo srityje. Todėl politika turi užtikrinti, kad visas personalas, įskaitant specialistus ir mokyklų vadovus, per visą savo karjeros laiką ugdytų kompetencijas įtraukiojo ugdymo srityje.

Lygiai taip pat politika turi padėti geriau suprasti įvairovę, akcentuojant TPL dėl **teisingumo ir įtraukties**. Bendradarbiavimo praktika labai svarbi kuriant įvairius TPL įtraukiojo ugdymo aspektu būdus ir suteikiant visiems darbuotojams profesinio mokymosi įtraukiojo ugdymo aspektu ir nuomonės išsakymo galimybes.

Remiantis šiomis išvadomis, TPL41 politikos savęs įvertinimo priemonė yra išsamus šaltinis politikos apmąstymams ir tobulėjimui TPL įtraukiojo švietimo aspektu. Joje išdėstytos toliau nurodytos pagrindinės sritys ir esminiai politikos elementai.

Vizija ir pagrindiniai principai:

- **aiški TPL politikos vizija lygybės ir įtraukties požiūriu**, siekiant užtikrinti, kad visi mokytojai per visą savo karjeros laiką turėtų profesinio mokymosi galimybių pagal įtraukiojo ugdymo principus, ugdytų savo pedagoginę atsakomybę už visus besimokančiuosius, prisidėtų prie įtraukiojo ugdymo ir bendradarbiautų šioje srityje;
- **pagrindiniai TPL įtraukiojo ugdymo aspektu politikos principai**, siekiant užtikrinti, kad TPL būtų būtina įtraukiojo ugdymo sąlyga ir į ją būtų įtraukti įtraukiojo ugdymo principai ir praktika nuo pradinio pedagoginio išsilavinimo iki TPL pradedantiems ar patyrusiems mokytojams, specialiesiems pedagogams ir pedagogams.

Pagalbos tikslai ir nepertraukiamumas:

- **TPL įtraukiojo ugdymo aspektu politikos tikslai** apima temas, kuriomis prisidedama prie įtraukiojo ugdymo supratimo ir įgyvendinimo: kvalifikacijos, kompetencijos sritys, įtraukties pedagogai, diskusijos apie įtrauktį ir TPL suderinimas su nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens įtraukiojo ugdymo politikos tikslais ir sistemos reikalavimais;

- **nepertraukiama pagalba visiems mokytojams**, siūlant įvairias profesinio mokymosi galimybes įtraukiojo ugdymo srityje visais lygmenimis, kuriuose dirba mokytojai, įskaitant vadovavimo kompetencijas, ir pagalba mokykloms bei aukštojo mokslo institucijoms rengiant strateginius planus ir bendradarbiaujant TPL įtraukiojo ugdymo aspektu srityje.

Gebėjimų stiprinimas, finansavimas ir stebėseną:

- **gebėjimų stiprinimo** strategijos, mechanizmai, gairės, kompetencijos ir paskatos visiems mokytojams: strategijos, kuriomis siekiama padėti mokykloms ir aukštojo mokslo institucijoms kuriant stiprias lyderystės komandas, formuojant specialiųjų pedagogų kaip bendrojo lavinimo mokyklų išteklių vaidmenį bei skatinant įtraukiojo ugdymo pedagogiką; arba gairės dėl kokybės vertinimo planuojant TPL įtraukiojo ugdymo aspektu;
- **tinkami ir rentabilūs finansavimo mechanizmai**: finansinės paskatos, lankstūs išteklių mechanizmai ir sistemingas duomenų apie išlaidas rinkimas;
- **TPL įtraukiojo švietimo aspektu įgyvendinimo stebėjimas** naudojant visapusę atskaitomybės sistemą, mechanizmus, užkertančius kelią prieigos nelygybei, ir mechanizmus, didinančius atsakomybę už įvertinimą ir tobulinimą (Europos agentūra, 2019b).

Tendencijos ir pagrindinės problemos nacionalinėje / regioninėje TPL įtraukiojo švietimo aspektu politikoje

---

Dvidešimt šešios šalys¹ dalyvavo TPL įtraukiojo švietimo aspektu politikos žymėjimo žemėlapyje veikloje. Bendradarbiaudama su tų šalių agentūros atstovais TPL4I komanda, naudodama politikos savęs įvertinimo priemonę (Europos agentūra, 2019b), sudarė 26 nacionalinės / regioninės **politikos žymėjimo žemėlapyje tinklelius** (Europos agentūra, 2020a).

Tinkleliai iliustruoja nacionalines / regionines TPL įtraukiojo švietimo aspektu politikas. Sudarytų tinklelių analizė leidžia politikos formuotojams ir kitoms suinteresuotosioms šalims nustatyti politikos sritis, kuriomis šalys šiuo metu užsiima pagal tarptautinės politikos rekomendacijas ir mokslinių tyrimų duomenis, ir tas, į kurias reikėtų atsižvelgti formuojant būsimą politiką.

---

¹ Austrija, Belgija (flamandų bendruomenė), Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Islandija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė (Šiaurės Airija), Jungtinė Karalystė (Škotija), Jungtinė Karalystė (Velsas), Kipras, Latvija, Lietuva, Malta, Norvegija, Portugalija, Prancūzija, Serbija, Slovakija, Švedija, Šveicarija, Vengrija ir Vokietija.

Tinklelių analizė atskleidė toliau nurodytas tendencijas (Europos agentūra, 2020b).

Yra tarptautinių rekomendacijų dėl išsamios TPL įtraukiojo švietimo aspektu politikos, pagrįstos teisingumo koncepcija. Nepaisant to, nacionalinėse / regioninėse politikose įtrauktis suprantama kaip būtinybė turėti atskirą politiką kai kurioms besimokančiųjų grupėms, pavyzdžiui, tiems, kurie turi specialiųjų ugdymosi poreikių. **Atskira ugdymo politika konkrečioms tikslinėms grupėms dažnai lemia skirtingus ar tam tikrus TPL kelius.** Todėl diskutuotina, ar TPL keliai pagrįsti teisingumo principu.

Visose šalyse įtraukiojo ugdymo TPL politikos nepertraukiamumo srityje mastas skiriasi. Be to, **daugelyje šalių yra atotrūkių tarp skirtingų TPL nepertraukiamumo etapų**, ypač pradedančių mokytojų įsitraukimo ir pedagogų, įskaitant mokyklų vadovus, profesinio tobulėjimo srityse. Pradinio pedagoginio išsilavinimo ir nuolatinio profesinio tobulėjimo politikos kryptį įvairovė rodo, kad įtraukusis ugdymas kartais yra TPL politikos komponentas. Tačiau daugeliu atvejų **TPL galimybės apima besimokančiuosius, klasifikuojamus kaip turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių, ir nėra aiškaus įtraukiojo ugdymo kompetencijų vaizdo.**

TPL įtraukiojo švietimo aspektu įgyvendinimas atspindi **įvairias bendradarbiavimo strategijas ir gebėjimų stiprinimo metodus.** Tačiau tai ne visada skatina visų mokytojų arba skirtingus vaidmenis turinčių mokytojų (pvz., bendrojo lavinimo klasės mokytojų ir specialiųjų pedagogų) bendradarbiavimą. Nors bendrieji TPL finansavimo mechanizmai apima TPL įtraukiojo švietimo aspektu, duomenų apie lėšas, skirtas TPL įtraukiojo švietimo aspektu, nėra. Stebėseną paremta mokyklos kokybės vertinimo procesais. Tačiau trūksta įvairių suinteresuotųjų šalių – tokių kaip ministerijos, vietos valdžios institucijos, universitetai ir kitos agentūros ar tinklai – bendradarbiavimo, siekiant sustiprinti TPL įtraukiojo švietimo aspektu politiką.

Atsižvelgiant į šias išvadas, **pagrindinės rekomendacijos politikos formuotojams** yra šios:

- **parengti TPL įtraukiojo ugdymo aspektu mokymosi per visą karjeros laiką politikos viziją**, įtraukiant visus mokytojus, įskaitant specialistus, į TPL įtraukiojo ugdymo aspektu ir sudarant jiems sąlygas patenkinti visų besimokančiųjų poreikius, o ne sutelkiant dėmesį į konkrečių besimokančiųjų grupių poreikius;
- **peržiūrėti visų mokytojų TPL politikos tikslus** ir visų pirma pasiūlyti gaires bei strategijas, kuriose būtų atsižvelgiama į įtraukiamam ugdymui reikalingas kompetencijos sritis;
- **pabrėžti visų suinteresuotųjų šalių**, dalyvaujančių TPL įtraukiojo ugdymo aspektu, bendradarbiavimą.

TPL įtraukiojo ugdymo aspektu vaidmuo įtraukiojo ugdymo sistemose

---

Be to, išvados buvo susietos su Agentūros ekosisteminiu įtraukiojo ugdymo sistemų modeliu (Europos agentūra, 2017a; 2017b). Ekosistemos modelis paaiškina, kaip skirtingos įtraukiojo ugdymo politikos ir praktikos struktūros, procesai ir rezultatai skirtingais sistemos lygmenimis sąveikauja vienas su kitu ir daro įtaką besimokantiesiems.

Konkreiti politikos sritis, kuria siekiama padėti įtraukiajam ugdymui, pvz., TPL įtraukiojo ugdymo aspektu, laikoma įtraukiojo ugdymo sistemų „sraigtelium“. Tokiu būdu nustatyti šios srities iššūkiai gali būti išdėstyti po visą ekosistemos modelį. Tai padeda suprasti, kaip asmenų, mokyklų ir išoriniai veiksniai, tokie kaip bendruomenės ir nacionalinės ar regioninės politikos sistemos, daro įtaką besimokančiojo raidai ugdymo sistemoje.

Agentūra vadovavosi šiuo požiūriu norėdama paaiškinti politikos raidos poveikį besimokančiųjų rezultatams keliuose projektuose:

- **Ankstyvojo amžiaus vaikų įtraukusis ugdymas** (Europos agentūra, 2017a);
- **Visų įtraukiojo ugdymo mokinių pasiekimų gerinimas** (Europos agentūra, 2017b);
- **Parama įtraukios mokyklos lyderystei** (Europos agentūra, 2019c);
- **Mokymosi nesėkmių prevencija** (Europos agentūra, 2019d).

Taikant šį požiūrį TPL įtraukiojo ugdymo aspektu politikai, visoje ekosistemoje kyla toliau nurodyti iššūkiai.

Nacionaliniu / regioniniu lygiu TPL politikos atspindi esamas ugdymo politikas. Jos skatina tam tikrų besimokančiųjų grupių teises, užuot skatinusios lygias visų besimokančiųjų galimybes ir įtraukiojo ugdymo principus. TPL politika turi būti nukreipta į visų besimokančiųjų poreikių tenkinimą. Be to, ši politika turi pašalinti atotrūkius tarp skirtingų TPL etapų.

Bendruomenės lygiu mokytojų ir universitetų bei kolegijų pedagogų bendradarbiavimas suteikia platų TPL įtraukiojo ugdymo aspektu galimybių spektrą. Kad mokyklos ir vietos valdžios institucijos galėtų bendradarbiauti, reikia suderinti politikos viziją, mokyklų strateginius planus ir mokytojų TPL įtraukiojo ugdymo aspektu poreikius.

Mokyklos lygiu pradedančiųjų ir patyrusių mokytojų bei kitų skirtingų kvalifikacijų ir vaidmenų darbuotojų politika turi prisidėti sudarant bendras TPL galimybes, taip pat pedagogams, tokiems kaip prižiūrintys mokytojai ir mokyklų vadovai.

Asmens lygiu mokytojams reikia politikos, kuri suteiktų pagrindinių vertybių ir kompetencijų besimokančiųjų poreikiams patenkinti, užtikrintų TPL įtraukiojo ugdymo

aspektu galimybes ir leistų mokytojams rinktis lanksčius bei adaptyvius TPL įtraukiojo ugdymo aspektu būdus.

Inkliuzinio švietimo mokytojo profilis TPL nepertraukiamumui užtikrinti

---

Minėtos išvados buvo susietos su pagrindinėmis **inkliuzinio švietimo mokytojo profilio** vertybėmis ir kompetencijomis (Europos agentūra, 2012). *Profilis* sukurtas mokytojų pradinio pedagoginio išsilavinimo politikai tobulinti. TPL4I išvadose pabrėžiamas bendradarbiaujančio TPL įtraukiojo ugdymo aspektu būtinybė visoje nepertraukiamoje mokytojų ir kitų specialistų profesinio mokymosi grandinėje. Todėl išvados rodo, kad taikant šį *profilį*:

- galima užtikrinti TPL įtraukiojo ugdymo aspektu galimybių tęstinumą per visą mokytojų karjeros laiką ir už mokytojo profesijos ribų, įskaitant specialistų ir pedagogų profesinį mokymąsi. Visi mokytojai turi būti pasirengę įtraukiamam ugdymui užtikrinant TPL įtraukiojo ugdymo aspektu nepertraukiamumą ir taikant mokymosi bendradarbiaujant procesus visiems, o ne siūlant skirtingas profesinio mokymosi galimybes, suteikiančias skirtingą profesinę kvalifikaciją;
- turi nukreipti politines diskusijas dėl pagrindinių vertybių, remiančių TPL įtraukiojo ugdymo aspektu galimybes, tinkama linkme. Visi TPL įtraukiojo ugdymo aspektu etapai turi turėti pagrindines vertybes, kurios būtų aiškiai orientuotos į besimokančiųjų įvairovės vertinimą, pagalbą visiems besimokantiesiems, bendradarbiavimą su kitais ir dalyvavimą TPL įtraukiojo ugdymo aspektu veikloje. Pritaikius pagrindines *profilio* vertybes ir kompetencijas visuose TPL įtraukiojo ugdymo aspektu tęstinumo etapuose, šalims bus lengviau pašalinti gebėjimų stiprinimo politikos spragas;
- turi nukreipti politines diskusijas dėl pagrindinių visų profesionalų, dirbančių įtraukioje aplinkoje, kompetencijų tinkama linkme. Švietimo galimybių, reikalingų įtraukiamam ugdymui, kokybė priklauso nuo mokytojų žinių, požiūrio ir įgūdžių, kurie palaipsniui auga per visą jų karjerą. Nesant pakankamo TPL įtraukiojo ugdymo aspektu galimybių tęstinumo, mokytojai nebus pasirengę kurti ir teikti kokybiško ugdymo visiems besimokantiesiems;
- gali sukurti TPL įtraukiojo ugdymo aspektu finansavimo mechanizmus (t. y. finansavimą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygiu) ir stebėsenos procedūras, kad būtų pasiekta pagrindinė asmeninio profesinio lavinimosi vertybė.

Šios išvados pateisina *profilio* naudojimą visame TPL įtraukiojo ugdymo aspektu procese. TPL4I antruoju etapu tai bus nagrinėjama išsamiau.

Visų pirma, norint pasiekti visus besimokančiuosius ir užtikrinti aukštos kokybės ugdymą visiems, į įtraukijį ugdymą turi būti įtraukti visi mokytojai: būsimieji mokytojai, pradedantys mokytojai, patyrę mokytojai, specialieji pedagogai ir kitas pagalbinis personalas bei pedagogai. Naudojant *profilį* bus suformuota tolesnio TPL įtraukiojo ugdymo aspektu politikos kūrimo vizija ir jos kompetencijos sritys.

Baigiamosios pastabos

TPL4I projektas apima pagrindinę politikos kūrimo temą, kuri plačiai pripažįstama kaip būtinoji įtraukiojo ugdymo sąlyga. Mokytojai ir kiti darbuotojai, dalyvaujantys įtraukiojo ugdymo praktikoje, taip pat visos suinteresuotosios šalys, dalyvaujančios įtraukiojo ugdymo plėtroje įvairiais sistemos lygmenimis, turi turėti galimybę naudotis nuosekliomis ir nuolatinėmis profesinio mokymosi galimybėmis, kad būtų sukurtos mokyklos visiems.

Analizė, kaip šalys įvertino savo pagrindinius TPL įtraukiojo ugdymo aspektu politikos elementus, parodė, kad:

- politinė pagalba TPL įtraukiojo ugdymo aspektu nėra tolygiai paskirstyta per visą darbuotojų, kurie dalyvauja įtraukiojo ugdymo veikloje, mokymosi per visą karjerą laiką;
- būtina bendra teisingumo vizija, kad būtų galima išlaikyti visą TPL įtraukiojo ugdymo aspektu ir panaikinti įvairias įvairovės spragas;
- bendradarbiavimas mokyklų lygmeniu ir su kitais veikėjais, pvz., bendruomenėse ar nacionaliniu / regioniniu lygiu, rodo įvairias TPL įtraukiojo ugdymo aspektu galimybes. Tačiau reikia daugiau tarpsektorinio ir visą karjeros laiką besitęsiančio bendradarbiavimo.

Svarbiausia, kad būtų sustiprintas mokytojų ir mokyklų įsipareigojimas ir saviveiksmingumas įtraukiojo ugdymo srityje. **Mokytojų kompetencijų sistemos, skirtos įtraukčiai, yra pagrindinis TPL įtraukiojo ugdymo aspektu politikos elementas.**

Ši galutinė išvada verčia imtis veiksmų, kad būtų skatinama ir palaikoma politikos plėtra visose šalyse.

Remiantis bendrų įtraukties vertybių ir kompetencijų sričių pripažinimu, *inkliuzinio švietimo mokytojo profilis* (Europos agentūra, 2012) gali pasiūlyti kompetencijų sistemą, reikalingą platesnei profesionaliai auditorijai pasiekti. Tikslas – parengti visus mokytojus ir jų kolegas įtraukiajam ugdymui ir užtikrinti jų įsipareigojimą nuolat mokytis šioje srityje.

Antrajame TPL4I etape toliau bus nagrinėjamas *profilio* naudojimas, vertinant įtraukijį mokymąsi ir teisingumą švietimo sistemoje visuose TPL įtraukiojo ugdymo aspektu

etapuose. Todėl šiuo požiūriu ir akcentuojant 4 darnaus vystymosi tikslą (Jungtinių Tautų Organizacija, 2015) raginama įtraukiojo ugdymo politikose išplėsti žinutę „visi reiškia visus“ (UNESCO, 2020) iki „visi reiškia visus (besimokančiuosius, priemones, mokytojus)“. Tai priminimas apie kompetencijos sritis, kurių turi siekti visi šios srities profesionalai.

Projekto rezultatai

Pirmojo TPL4I etapo veiklos rezultatai: **TPL4I literatūros apžvalga** (Europos agentūra, 2019a), **TPL4I politikos savęs įvertinimo priemonė** (Europos agentūra, 2019b), **TPL4I politikos žymėjimo žemėlapyje tinkleliai** (Europos agentūra, 2020a), **TPL4I šalių politikos analizė Europoje** (Europos agentūra, 2020b), **TPL4I metodologijos ataskaita** (Europos agentūra, 2020c) ir ši **TPL4I 1 etapo galutinė apibendrinta ataskaita**.

Visus rezultatus galima rasti TPL4I projekto interneto svetainėje www.european-agency.org/projects/TPL4I.

Naudota literatūra

Europos specialiojo ugdymo plėtros agentūra, 2012 m. *Inkliuzinio švietimo mokytojo profilis*. (red. A. Watkins). Odensė, Danija.

www.european-agency.org/resources/publications/teacher-education-inclusion-profile-inclusive-teachers (paskutinį kartą naudota 2020 m. lapkričio mėn.)

Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo plėtros agentūra, 2015 m. *Agentūros pozicija dėl įtraukiojo ugdymo sistemų*.

www.european-agency.org/resources/publications/agency-position-inclusive-education-systems-flyer (paskutinį kartą naudota 2020 m. spalio mėn.)

Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo plėtros agentūra, 2017a. *Inclusive Early Childhood Education: New Insights and Tools – Contributions from a European Study [Ankstyvojo amžiaus vaikų įtraukusis ugdymas: naujos įžvalgos ir įrankiai – Europos tyrimo indėlis]*. (red. M. Kyriazopoulou, P. Bartolo, E. Björck-Åkesson, C. Giné ir F. Bellour). Odensė, Danija.

www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-early-childhood-education-new-insights-and-tools-contributions (paskutinį kartą naudota 2020 m. rugpjūčio mėn.)

Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo plėtros agentūra, 2017b. *Raising the Achievement of All Learners: A Resource to Support Self-Review [Visų mokinių pasiekimų gerinimas: pagalbos įvertinantis ištekliai]*. (red. V. J. Donnelly ir A. Kefallinou). Odensė, Danija.

www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review (paskutinį kartą naudota 2020 m. gruodžio mėn.)

Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo plėtros agentūra, 2019a. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Literature Review [Pedagogų profesinis augimas įtraukiojo švietimo aspektu: literatūros apžvalga]*. (red. A. De Vroey, S. Symeonidou ir A. Watkins). Odensė, Danija.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-literature-review (paskutinį kartą naudota 2020 m. vasario mėn.)

Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo plėtros agentūra, 2019b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Policy Self-Review Tool [Pedagogų profesinis augimas įtraukiojo švietimo aspektu: politikos savęs įvertinimo priemonė]*. (red. S. Symeonidou ir A. De Vroey). Odensė, Danija.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-policy-self-review-tool (paskutinį kartą naudota 2020 m. vasario mėn.)

Europos specialiojo ir inkliuzinio ugdymo plėtros agentūra, 2019c. *Inclusive School Leadership: Exploring Policies Across Europe* [Įtraukioji mokyklos lyderystė: politikos visoje Europoje nagrinėjimas]. (red. E. Óskarsdóttir, V. Donnelly ir M. Turner-Cmuchal). Odensė, Danija.

www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-school-leadership-synthesis (paskutinį kartą naudota 2020 m. spalio mėn.)

Europos specialiojo ir inkliuzinio ugdymo plėtros agentūra, 2019d. *Preventing School Failure: Examining the Potential of Inclusive Education Policies at System and Individual Levels* [Mokymosi nesėkmės prevencija: įtraukiojo ugdymo politikos potencialo sistemos ir asmens lygmenimis tyrimas]. (red. A. Kefallinou). Odensė, Danija.

www.european-agency.org/resources/publications/preventing-school-failure-synthesis-report (paskutinį kartą naudota 2020 m. spalio mėn.)

Europos specialiojo ir inkliuzinio ugdymo plėtros agentūra, 2020a. *TPL4I policy mapping grids* [TPL4I politikos žymėjimo žemėlapyje tinkeliai]. Odensė, Danija.

www.european-agency.org/projects/TPL4I/policy-mapping (paskutinį kartą naudota 2020 m. lapkričio mėn.)

Europos specialiojo ir inkliuzinio ugdymo plėtros agentūra, 2020b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: An Analysis of Country Policies in Europe* [Pedagogų profesinis augimas įtraukiojo švietimo aspektu: šalių politikos analizė Europoje]. (red. S. Symeonidou, A. De Vroey ir A. Lecheval). Odensė, Danija.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-synthesis (paskutinį kartą naudota 2020 m. gruodžio mėn.)

Europos specialiojo ir inkliuzinio ugdymo plėtros agentūra, 2020c. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Methodology Report* [Pedagogų profesinis augimas įtraukiojo švietimo aspektu: metodologijos ataskaita]. (red. A. De Vroey ir S. Symeonidou). Odensė, Danija.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-methodology (paskutinį kartą naudota 2020 m. gruodžio mėn.)

Jungtinės Tautos, 2015 m. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* [Pasaulio transformavimas: darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m]. 2015 m. rugsėjo 25 d. Generalinės asamblėjos priimta rezoliucija. A/RES/70/1.

sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld (paskutinį kartą naudota 2020 m. gruodžio mėn.)

UNESCO, 2020. *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all* [2020 m. Pasaulinio švietimo stebėsenos ataskaita: įtrauktis ir ugdymas: visi reiškia visus]. Paryžius: UNESCO.

unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373718/PDF/373718eng.pdf.multi (paskutinį kartą naudota 2020 m. gruodžio mėn.)

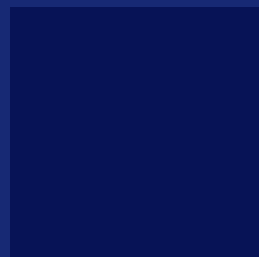

Sekretoriatas:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel. +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Biuras Briuselyje:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel. +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org